

musikk

SIDESNAKK

EN VEKKER: Anne Moirier og Aurélie Pertusot i Les Trotteuses spiller på femten vekkerklokker på Landmark i kveld. FOTO: LES TROTTEUSES

Kimer i vekkerklokker

Les Trotteuses lager musikk av lyden du hater.

Tirsdag kveld inviterer Ny musikk til konsert på Landmark i Bergen. Dit kommer den argentinske eksperimentatoren Lucio Capece og den franske duoen Les Trotteuses. Sistnevnte skal fremføre stykket «Composition for 15 Radio Alarm Clocks», et verk der femten vekkerklokker fungerer som orkester. Anne Moirier og Aurélie Pertusot i Les Trotteuses forklarer:

Anne: Ingen liker vekkerklokken, den er en irriterende ting. Det er utrolig fascinerende at vi mennesker har skapt en gjenstand vi rett og slett er nødt til å hate, og jeg tror stykket vårt leker med dette paradokset. Vi bruker vekkerklokkene som om vi ikke visste hva de egentlig er laget for. Vi er mer opptatt av kvaliteten i vekkerklokkenes lyd enn deres tiltenkte funksjon.

Aurélie: De kan også representere vår angst for tidens uunngåelige gang. I tillegg får de oss til å tenke på jobb, det å måtte «komme seg opp på arbeid».

– Hvordan vil dere beskrive lyden av stykket?

Anne: Grenseløs, naturlig, dempet og nær. Aurélie: Besatt, hypnotisk, rytmisk.

– Sammen utgjør vekkerklokkene et orkester. Begynner de å leve sitt eget liv?

Anne: Hver klokke har sin egen rytme. Noen er strenge, andre er løserer i formen. Ved å kombinere de ulike lydene skapes nye, større rytmer som påvirkes av hver enkelt klokkes frekvens og ringesyklus. Etter hvert skaper klokkene en felles rytme som er i konstant utvikling.

Aurélie: Vekkerklokker er fulle av overraskelser. De kommuniserer med hverandre! De påvirker hverandres lyder og volum, fordi enkelte av klokkene består av høyttalere med innebygget radio. Dette gjør arbeidet med vekkerklokkene ekstra spennende. Forstyrrelsene i klokkene gjør hver livefremføring av stykket unik.

– Hva kan stykket lære oss om tiden vi lever i?

Anne: Vi ønsker å stille noen spørsmål. Hva legger vi i ordet «arbeid» i dag? Hvorfor skaper vi gjenstander som vekkerklokken? Og så ønsker vi å utforske hvilke symboler som kan ligge i vekkerklokkens kommando og hva som ligger i vekkerklokkens begrensninger.

Aurélie: Jeg mener det omhandler tid. I dagens samfunn er vi på farten hele tiden, vi er presset til å leve, jobbe, konsumere. Samtidig ønsker vi å kontrollere tidens gang, noe som er umulig. Så i stedet for å løpe i alle retninger samtidig, burde vi omfavne det saktegående liv. Men først og fremst lærer stykket oss at ingen må ta seg selv for høytidelig.

EIRIK KYDLAND

Utforsker det norske

musikk klassisk

Klaus Egge
«Piano Trio, Sonata for Violin and Piano, Duo Concertante»
Simax Classics
1 2 3 4 5 6

Rune Alver
«Johannes M. Rivertz: Spill og Dans»
Lawo
1 2 3 4 5 6

Eksperimenter og norske folketoner fra årene rundt annen verdenskrig

KOMPONISTENE Klaus Egge (1906–1979) og Johannes Midelfart Rivertz (1902–1988) var nesten jevnaldrende. Begge begynte å skrive musikk i mellomkrigsårene. Begge tok utgangspunkt i norsk folke-musikk. Og begge var aktive i gjenoppbyggingen av norsk musikkliv etter 1945: Egge som Norsk Komponistforenings dynamiske formann i et kvart århundre, Rivertz med styreverv i foreningen og i mange andre av etterkrigstidens musikkorganisasjoner.

I verket «Norges musikkhistorie» fra 2000 er det et stort avsnitt om Egge. Om Rivertz står det ingenting. Det er for så vidt ikke så merkelig. Rivertz var ikke komponist på heltid. Han tok juridikum i 1925 og arbeidet resten av livet som jurist, fra 1946 som dommer i Eidsivating lag-

mannsrett. Musikk var noe han drev med på si, *con amore*, og hans produksjon var svært begrenset.

MEN AT RIVERTZ gikk i den musikkhistoriske glemmeboken, betyr ikke nødvendigvis at musikkens hans var amatør-messig eller uinteressant. Det demonstrerer Rune Alver med platen «Spill og dans», der han har samlet alt hva Rivertz skrev av klavermusikk. Ved et sammentreff kommer denne platen samtidig med at Simax utgir kammermusikk av Klaus Egge,

slik at vi her får anledning til å høre hvordan to ulike komponister arbeidet med «det musikalsk norske» i årene omkring annen verdenskrig.

Hos Rivertz ligger det folke-musikalske stoffet helt oppe i dagen. Flere av stykkene er variasjoner over folkeviser, og også i de friere verkene er det ekkoer av folketoner, av særegne melodiske vendinger, av hardingfelters skjeve skalaer. Men samtidig har Rivertz gitt stoffet et kunstmusikalsk preg. De korte, flerstemmige satsene er skrevet med formsans og sikkert håndlag, og når Rune Alver fremfører dem får musikken både klarhet og tyngde.

PLATEN MED Klaus Egges musikk begynner med hans fiolinsonate (op. 3) spilt av Einar Henning Smebye på klaver og Tor Johan Bøen på fiolin. Her hører vi også grep og vendinger fra folkemusikken, men de er kraftig bearbeidet og føyet inn i større former. Noe tilsvarende kan sies om Egges klavertrio (op. 14). Den spilles av Smebye og Bøen, med cellisten Johannes Martens som tredjemann, i en tolkning som markerer de robuste, folkemusikalske referansene og samtidig har sans og rom for musikkens mange klanglige nyanser.

Både sonaten og trioen er

SPILL OG DANS: To aktuelle plater presenterer

skrevet i en periode da Egge – som flere andre norske komponister – eksperimenterte med det folkemusikalske stoffet. Med tiden skapte han sitt eget, personlige komposisjons-system ved å bryte ned folkemusikkens skalaer og sette

Årelang bro musikk jazz

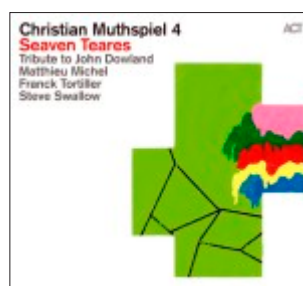
Christian Muthspiel 4
«Seaven Teares»
ACT

1 2 3 4 5 6

Renessanseblues

Hvordan bygger man bro mellom musikk som ligger 450 år fra hverandre? Dette utforsker den østerrikske trombonisten Christian Muthspiel på albumet «Seaven Teares». Det er en hyllest til den engelske renessansekomponisten John Dowland og musikken beveget seg i glidende overganger mellom jazz og musikk inspirert av renessansen.

De sterkt klassiske harmoniene i det jazzpregede lydbildet føles ikke umiddelbart naturlige, men musikken vokser på deg. Det mye grunnet et usedvanlig sterkt lag med musikere. Foruten Muthspiel (som også spiller blokkfløyte, piano og rhodes), spiller trompetist

Matthieu Michel, vibrafonist Franck Tortiller og den legendariske amerikaneren Steve Swallow på elektrisk bass. Michel har en tone av fløyel, mens Tortillers hurtige rytmelek skaper spenning i solopartiene. Swallow er som alltid en lyriker av rang, og tilfører en stødig og moden grunnpuls i bandet.

Broen er nær ved å rase sammen under den tveitydige renessansebluesen på «Dancing Tears», men Muthspisels prosjekt er vågalt nok til å sjarmere. Den sterke musiseringen gir den underlige arkitekturen sterke nok bærebjelker til å stå stødig.

STEPHAN MEIDELL

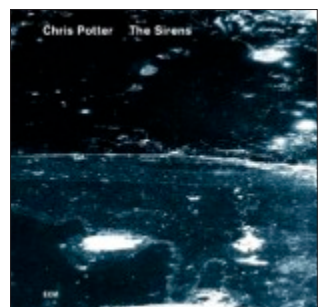
En veterandebut musikk jazz

Chris Potter
«The Sirens»
ECM

1 2 3 4 5 6

Hardbarket post-bop og brølende blowouts

Den amerikanske tenor-saksofonisten Chris Potter har gitt ut drøsevis av plater i løpet sin lange karriere. Nå debuterer han som bandleider på ECM – der vi hittil bare hørt ham som sidekick hos folk som Dave Holland, Steve Swallow og Paul Motian. Med seg på den nye platen har han bassisten Larry Grenadier og trommeslageren Eric Harland, kjent blant annet fra Brad Mehldaus trioer. Craig Taborn, som vanligvis spiller keyboard i ulike eksperimentelle sammenhenger, er med på helt ordinært akustisk klaver, mens pianisten David Virelle til gjengjeld gir musikken farge med celeste og andre keyboards.

Platen heter «The Sirens» og alle numrene har titler med referanser til Homers «Odysseen». Men hvis du tror dette er enda et superpretensjøs ECM-prosjekt, må du bare tro om igjen. For det som gjemmer seg bak det seriøse, svarte coveret, er hardbarket post-bop med Potter i storform foran en overordentlig livlig og fyrig rytmegruppe. Det er hvilepunkter underveis – avslappede ballader og meditative, frie improvisasjoner. Men det meste er brølende blowouts. Som bare er til å bli i godt humør av.

PETER LARSEN